

De alternatieve homeopathische diergeneeskunde w

Homeopathie is e

Homeopathische diergeneeskunde staat bij ons laag aangeschreven. Maar kan een homeopathische aanpak ook een rol betekenis spelen voor de gangbare veehouderij, zeker nu de sector werkt aan het verlagen van het antibioticagebruik? VeeteeltVlees vroeg het aan dierenarts Daniel Saelens.

tekst **Guy Nantier**

Homeopathie. De alternatieve geneeswijze is zo oud als de straat. In de biologische veehouderij is de homeopathische diergeneeskunde toegelaten omdat er onder meer geen residuen van homeopathische middelen in melk en vlees terug te vinden zijn. In de gangbare veehouderij trekt men de neus op voor deze alternatieve diergeneeskunde. ‘Niet wetenschappelijk bewezen’, luidt het veelal kort.

Maar is dat misschien niet wat kort door de bocht? Kan een homeopathische aanpak misschien toch een rol van betekenis spelen voor de gangbare veehouderij? VeeteeltVlees legde de vraag voor aan dierenarts Daniel Saelens uit het Waalse Anderlues. Saelens genoot een klassieke opleiding in de diergeneeskunde, richting grote landbouwhuisdieren, maar heeft zich ook toegelegd op homeopathie. In zijn praktijk beoefent hij beide vormen. De dierenarts is tevens voorzitter van en doceert aan de Belgische school voor homeopathie.

In de gangbare veehouderij is men druk doende om het gebruik van antibiotica terug te dringen. Kunnen homeopathische remedies antibiotica vervangen?

‘Vooraleer die vraag te beantwoorden, verdient het eerst uitleg wat homeopathie eigenlijk is. Homeopathie komt van het Griekse woord *homoios* en betekent gelijksoortig, *pathos* staat voor lijden of ziekte. De homeopathische geneeswijze gaat ervan uit dat een stof die bepaalde verschijnselen kan opwekken diezelfde verschijnselen ook kan genezen. We spreken daarom van het similitude-principe.’

Dat moet u even uitleggen.

‘Dit zogenaamde gelijksoortigheidsbeginsel is de eerste van de drie pijlers waarop de homeopathie steunt. Hippocrates schreef dit principe eigenlijk al

wordt nu nog verguisd maar straks misschien aanbeden

een totaalconcept

vijfhonderd jaar vóór Christus neer. Samuel Hahnemann heeft het in de achttiende eeuw opgepakt. Deze Duitse arts was getroffen geweest door malaria. Hij kreeg tijdens zijn behandeling quinquina, een poeder uit Peru, dat ook de maag versterkt. Maar bij Hahnemann had het voor serieus maagzuur gezorgd. Om die reden van tegengesteld gegeven, besloot hij bij zichzelf een experiment te doen met quinquinaschors. Na inname kreeg de genezen Hahnemann opnieuw symptomen van malaria zoals hij die vroeger gekend had. Als hij stopte met het nemen van de quinquinaschors, verdwenen de malariasymptomen ook.'

'Aldus kwam de arts tot de bijzondere bevinding dat een ziekte genezen kan worden met een middel dat dezelfde symptomen veroorzaakt als de ziekte. De basis was gelegd voor de homeopathie zoals we die nu vandaag de dag kennen.'

Hoe werkt dat principe van gelijksoortigheid nu precies in de praktijk?

'Wij bekijken bij een ziekte "alle" disfuncties, zowel de fysische als de psychische, maar ook bijvoorbeeld de gedragsmatige disfuncties. Daarin ligt al een eerste verschil met de klassieke geneeswijze. Eenmaal de diagnose van alle symptomen in beeld zijn, zoekt de homeopaat een behandeling in een databank van homeopathische middelen, een encyclopedie van zo'n vierduizend remedies die beschreven zijn in al hun diverse symptomen bij gezonde individuen. Wij gaan dan een product zoeken dat dezelfde symptomen voortbrengt bij gezonde mensen of dieren zoals we die hebben waargenomen bij de zieke mens of het zieke dier.'

Wat zijn naast het principe van gelijksoortigheid die tweede en derde pijler die we moeten kennen en weten?

'De tweede pijler van de homeopathie berust op het inzicht dat de "echte" oorzaak van een aandoening of ziekte het gevolg is van een gebrek aan afweerstoffen in het lichaam en niet van de aanwezigheid van een bacterie of van een virus. De "self healing" of zelfverdediging van het lichaam blijft gewoon in gebreke.'

'De homeopathische remedies versterken dus de zelfverdediging. Met andere woorden: zij gaan niet de ziekteverwekker doden. Daar ligt een tweede verschil met de klassieke geneeskunde en diergeneeskunde: hun remedies doden parasieten en bacteriën. Tegen virussen kunnen zij ook niets dan profylactisch vaccineren, dus met de bedoeling dat je niet ziek wordt. In de homeopathische benadering gaan we zoeken naar de oorzaak: waarom kan de parasiet, de bacterie of het virus toeslaan?'

Daniel Saelens: 'Ook in de gangbare diergeneeskunde begint men meer oog te hebben voor de omstandigheden zoals in de homeopathie'

En tot slot, de derde pijler?

'De derde pijler berust op het potentiëren, het op een bepaalde manier verdunnen, van de homeopathische middelen. Homeopathische middelen worden bereid op basis van een extract, het oertinctuur, van minerale, plantaardige of dierlijke oorsprong dat bij toediening in pure vorm symptomen geeft die lijken op die van de te bestrijden ziekte.'

'Het oertinctuur wordt in een aantal stappen extreem verdund en hierbij telkens krachtig geschud waardoor de werking van de grondstof overgaat op het oplosmiddel. In de laatste verdunning zitten geen actieve moleculen meer van het oertinctuur, toch behoudt de oplossing haar werking. Homeopaten spreken van het "geheugen van het water". Het is vooral dat laatste dat de klassieke geneeswijzen niet aanvaardden en dat voorwerp is van discussie. De homeopathische remedies hebben daardoor ook geen toxiciteit en secundaire bijwerkingen. Om dezelfde reden zijn homeopathische middelen ook goedkoop. Ik hoef er geen tekening bij te maken dat dit veel (dieren)artsen en de farmaceutische industrie stoort.'

Nu we dit weten: er is dus geen homeopathische tegenhanger voor antibiotica?

'Niet in de betekenis die er doorgaans aan wordt gegeven. Maar dat is ook niet wat we in de eerste plaats als homeopathische dierenartsen beogen. Een homeopaat heeft twee petten op: die van gene-

zer, maar ook en vooral die van preventieadviseur. Wij promoten een bepaalde levenshouding. Als de veehouderij de rem zou zetten op de productiefactor bijvoorbeeld, kan ze naar een antibioticavrije exploitatie. Met een dikbil lukt dat niet en ook niet met een melkkoe die 11.000 liter melk produceert. Met een rustiek vlees- of melkras lukt dat wel. Veehouders vergeten dat rusticiteit ook economisch rendabel kan zijn. Maar veehouders hangen liever rond in een sfeer van "wie plast het verst?".'

'In de ogen van een homeopaat is het bijvoorbeeld vele malen belangrijker om bij maag- en longworminfecties het weidemanagement met de veehouder onder de loep te nemen om besmettingen te voorkomen. In de klassieke diergeneeskunde schrijft men al snel ontwormingsmiddelen voor als preventieve maatregel. Aldus worden liters en liters giftige moleculen in het milieu in circulatie gebracht. Een homeopathisch dierenarts daarentegen zal advies geven om infecties te voorkomen. Dat advies geven we op drie vlakken: voeding, huisvesting en genetica. Homeopathische diergeneeskunde is een totaalconcept.'

'Ikzelf heb een zogende witblauwveestapel, van het dubbeldoeltype en als hobby. De dieren zijn nooit ziek. En als er al eens een keizersnede nodig is bij afkalving, voer ik die in heel hygiënische omstandigheden uit en dien ik geen antibiotica toe. Dat stelt geen enkel probleem.'

Een homeopathisch middel tegen schurft hebt u wellicht dan ook niet?

'Schurft of welke aandoening ook: het is altijd multifactorieel. Mijn terreinervaring zegt dat het gebruik van soja en mais in het rantsoen schurft bevordert. Ook bepaalde bloedlijnen zijn gevoeliger voor schurft. Het loont de moeite om daarop te selecteren.'

'Voorheen was in mijn kleine veestapel ook schurft aanwezig. Dankzij een remedie op basis van olijf- en lavendelolie én een rantsoen van hooi uit vier grassoorten plus een beetje spelt en haver is mijn veestapel nu schurftvrij.'

In uw praktijk doet u zowel aan klassieke als aan homeopathische diergeneeskunde. Botst dat niet met elkaar?

'Voorheen had ik er wel moeite mee. Maar de klassieke diergeneeskunde heb ik bijna volledig verlaten. Een homeopathische benadering geeft mij veel meer voldoening ondanks dat het vechten is tegen windmolens. In Frankrijk is er wat dat betreft onder de veehouders meer draagvlak.'

'Anderzijds, ik ervaar dat ook hier vele, actuele waarden en normen ter discussie worden gesteld. Je voelt dat er aan de basis een zekere openheid groeit voor andere benaderingen. Je ziet het ook in de gangbare diergeneeskunde: men begint meer oog te hebben voor de omstandigheden om de infectiedruk te laten afnemen. Dierenartsen-homeopaten doen dit al véél langer.'